# Trianoni békediktátum

Csillaghné Müller
Magdolna
Inviato da Csillaghné Müller Magdolna il 2025. 03. 19., sze – 11:33
Tipologia di piano
Piano di lezione
Settore
Pedagógia, oktatás
Társadalomtudományok
Argomento, area di apprendimento
Egyetemes és magyar történelem
Materie tecnico-professionali
Szépségápolás
Classe / destinatari
11. évfolyam
Obiettivi di apprendimento
A Trianoni békediktátum tanításának célja, hogy a diákok ne csak a tényeket ismerjék meg, hanem képesek legyenek összefüggésekben gondolkodni, kritikai szemlélettel értékelni a múltat, és a jelenre is vonatkozó tanulságokat levonni.
Concetti
Első világháború;Őszirózsás forradalom;Tanácsköztársaság;Vörös- és fehérterror;Antant hatalmak;Wilsoni elvek;Trianoni békeszerződés; Területveszteségek;Határváltozások;Népességveszteség;Katonai korlátozások;Gazdasági következmények;Revizionizmus;
Strumenti necessari
Vizualizációs eszközök:történelmi térképek,infografikák és ábrák,korabeli fényképek, plakátok, újságcikkek,film- és videóanyagok,digitális tananyag; Írásos és szöveges források; Interaktív és kreatív eszközök;
Materiali forniti prima della lezione o per il progetto

**Előzetes olvasmányok (házi feladatként vagy óra előtt feldolgozandó anyagok)**;

**Tankönyvi szöveg**

- A diákok olvassák el a tankönyvük vonatkozó fejezetét és jegyzeteljék ki a főbb eseményeket.

- Pl. Magyarország az I. világháború után, a trianoni békediktátum hatásai.

**Rövid összefoglaló vagy kronológia**

- Idővonal az I. világháborútól a békeszerződésig (pl. 1918 – őszirózsás forradalom, 1919 – Tanácsköztársaság, 1920 – Trianon).
- Fontos személyek bemutatása: Apponyi Albert, Clemenceau, Wilson stb.

**Forrásszemelvények** (kb. 1 oldalnyi)

- Apponyi Albert híres beszéde (részlet).
- Korabeli újságcikkek vagy naplórészletek, pl. egy magyar katona vagy egy erdélyi lakos szemszögéből.

**Videó vagy podcast ajánlás** (rövid, max. 10-15 perc)

- Pl. Rubicon Intézet, M5 csatorna, YouTube animációk a trianoni békeszerződésről.

2. **Projektfeladatokhoz előkészítő anyagok**

**Térképek és statisztikai adatok**

- Magyarország területi változásai térképen (előtte-utána összehasonlítás).
- Népességadatok: magyar lakosság aránya az elcsatolt területeken.

**Érveléshez források**

- Magyar és külföldi álláspontok a békediktátumról (pl. francia, angol reakciók).
- Alternatív megoldások, amiket javasoltak a békekonferencián.

**Feladatlapok és kérdések**

- Pl. „Mit tudsz Trianonról?” előzetes kvíz (pl. igaz-hamis, párosítás).
- Gondolkodtató kérdések: „Milyen hatásai lehettek a szerződésnek a hétköznapi emberek életére?”

3. **Ajánlott források és háttéranyagok a motivált diákoknak**

**Könyvajánlás**

- Romsics Ignác: *Trianon és a magyar külpolitika 1919–1945*.
- Ablonczy Balázs: *Trianon-legendák*.

**Film és dokumentumfilm ajánlás**

- *Trianon* (2020, dokumentumfilm).
- *Egy ország két határ között* (Duna TV történelmi műsor).

**Interaktív weboldalak**

- MTA „Trianon 100” projekt (tanulmányok, térképek).
- Digitális történelmi atlaszok.

**Összegzés**

- Óra előtti anyagok: tankönyvi szöveg, idővonal, rövid forrásszemelvények, videók;
- Projekt előkészítéshez: térképek, statisztikák, vitára alkalmas források;
- Extra anyagok motivált diákoknak: könyvek, filmek, interaktív oldalak.

Introduzione e preparazione della lezione / del progetto

**Motivációs kérdés vagy gondolatébresztő:**

Az órát egy **problémafelvető kérdéssel** kezdem, ami ráveszi a diákokat a gondolkodásra:

- „Mit jelent neked az, hogy Magyarország határai másképp néztek ki 100 évvel ezelőtt?”
- „El tudod képzelni, hogy egyik napról a másikra egy másik ország polgára leszel, anélkül hogy elköltöznél?”
- „Mi történik, ha egy ország elveszíti területeinek több mint kétharmadát?”

**Előzetes tudás aktiválása – interaktív feladat megoldása**:

**1. Módszer: KAHOOT vagy QUIZIZZ játék**

- Egy gyors **5 kérdéses kvíz**, amely alapvető információkra kérdez rá (pl. mikor volt Trianon, mekkora területvesztés történt stb.).

**2. Módszer: Idővonal-kirakó**

- Kinyomtatott események (pl. 1918 őszirózsás forradalom, 1919 Tanácsköztársaság, 1920 Trianon)
- A diákoknak helyes sorrendbe kell tenniük őket.

**3. Módszer: Térképes bevezetés**

- Kivetítem vagy kiosztom a Trianon előtti és utáni Magyarország térképét.
- Megkérem a diákokat, hogy mondják el, mit vesznek észre a változásokkal kapcsolatban.

**2. PROJEKT ELŐKÉSZÍTÉSHEZ**

**Bevezető tevékenység: Forráselemzés csoportmunkában:**

1. **Korabeli újságcikkek, naplórészletek**
   - Adok a diákoknak 3-4 rövid forrásrészletet különböző szemszögből (pl. egy magyar politikus beszéde, egy francia diplomata véleménye, egy erdélyi lakos naplója).
   - A csoportok elemezzék, és foglalják össze, mit tanultak belőle.
2. **Idézetek elemzése**
   - Kivetítek egy ismert idézetet, pl. Apponyi Albert védőbeszédéből: *„Magyarország annyira bűnös, hogy ezt az ítéletet érdemelte volna?”*
   - Megkérem  a diákokat, hogy írják le az első gondolataikat az idézettel kapcsolatban.

**Projektfeladat kiosztása és célkitűzés:**

- Elmondom a diákoknak, hogy **milyen projektet fognak készíteni**, mi lesz a célja (pl. prezentáció, vita, plakát, történelmi szerepjáték stb.).
- Kiosztom a **feladatleírásokat**, és hagyj időt a kérdésekre.

**3. Összegzés és átvezetés a tananyaghoz**

- „Ma megvizsgáljuk, mi történt Trianonban, és hogyan változtatta meg Magyarország sorsát.”
- „Fontos, hogy ne csak a számokat lássuk, hanem azt is, hogyan érintette ez a hétköznapi embereket.**”**

Piano di attuazione della lezione / del progetto

Az óra vagy projekt során fontos, hogy a diákok **ne csak passzív befogadók legyenek**, hanem aktívan dolgozzanak a témával. Ennek függvényében a következőképp terveztem meg az órámat:

**1. ÓRAVÁZLAT – 45/90 perces tanóra**

**I. Bevezetés (10-15 perc) – Ráhangolódás és előzetes tudás aktiválása:**

- **Kérdés vagy vitaindító felvetés**: „Mi lenne, ha egyik napról a másikra külföldivé válnál a saját szülővárosodban?”
- **Kahoot/Quizz vagy igaz-hamis állítások** a diákok előzetes tudásának felmérésére.
- **Térképelemzés**: Előtte-utána térkép bemutatása – Milyen változásokat látnak a diákok?

**II. Új ismeretek feldolgozása (20-40 perc)**

**1. A békediktátum előzményei és aláírása**
**Tanári előadás vagy csoportmunka**:

- Az I. világháború következményei Magyarország számára;
- A párizsi békekonferenci;
- A szerződés tartalma és következményei;

**2. Dokumentumelemzés – interaktív munka**
Kiosztott források (pl. Apponyi Albert beszéde, korabeli újságcikkek, lakossági reakciók).
A diákok kis csoportokban dolgoznak és röviden összefoglalják az adott dokumentum lényegét.

**3. Térképelemzés és következmények**
A diákok csoportokban megvizsgálják:

- Milyen területeket veszített Magyarország?
- Mely országok kapták meg ezeket?
- Milyen hatása volt ennek a magyar lakosságra?

**4. Hatások és következmények – Kiscsoportos feladat**
Minden csoport egy témát kap:

- **Gazdasági következmények** (pl. vasútvonalak, ipar elvesztése)
- **Társadalmi következmények** (pl. kisebbségek helyzete, menekültek)
- **Politikai következmények** (pl. revíziós politika, Horthy-korszak)
- **Kulturális és pszichológiai hatások** (pl. nemzeti emlékezet)

A csoportok rövid prezentációt vagy szóban összegzést tartanak.

**III. Összegzés és reflexió (10 perc)**

- **Összegző beszélgetés**: Mit tanultunk ma? Mi volt a legmeglepőbb információ?
- **Tanulói vélemények, érzelmi visszacsatolás**: Hogyan hatott ez a magyar történelemre?
- **Zárókérdés**: „Ha te lettél volna egy magyar vezető 1920-ban, hogyan próbáltad volna kezelni a helyzetet?”

Applicazioni utilizzate
ChatGPT
Gemini
Piano di valutazione

Az értékelés során fontos, hogy **ne csak a tárgyi tudást**, hanem a **kritikai gondolkodást, az érvelési képességet és a kreativitást is** figyelembe vegyük. Ezért az értékelés lehet **formatív (fejlesztő, visszacsatoló) és szummatív (összegző, osztályzatot adó)**.

**FORMATÍV ÉRTÉKELÉS (ÓRA ALATTI MEGFIGYELÉS ÉS VISSZAJELZÉS)**

**Szóbeli részvétel** (10 pont)

- Aktív hozzászólás a beszélgetésekhez
- Érdeklődés, véleményalkotás

**Csoportmunka értékelése** (10 pont)

- Együttműködés a csoportban
- Források helyes használata, elemzés mélysége

**Kritikus gondolkodás és érvelés** (10 pont)

- A diák képes érvekkel alátámasztani véleményét
- Észreveszi a történelmi összefüggéseket
- Ezt egy tanári megfigyelési lap vagy egy egyszerű pontozólap segítségével is követhető.

**2. SZUMMATÍV ÉRTÉKELÉS (ZÁRÓTELJESÍTMÉNY ÉRTÉKELÉSE)**

**Ha az órai munka alapján szeretnék jegyet adni:**

**Rövid kvíz vagy esszéfeladat (10-20 pont)**

- Pl. „Fogalmazd meg Trianon 3 legfontosabb következményét 5 mondatban.”
- VAGY „Miért volt fontos Apponyi beszéde? Érvényesek-e ma az érvei?”

## 3. PROJEKTÉRTÉKELÉS

Ha hosszabb projektet készítenek a diákok, az értékelés több szempont szerint történhet:

**Tartalom (40%)**

- Pontos, hiteles forrásokból dolgozik
- A téma feldolgozása alapos

**Prezentációs készségek (20%)**

- Világos, jól érthető előadás
- Kreativitás és vizuális megjelenítés (plakát, PPT, videó stb.)

**Csapatmunka és részvétel (20%)**

- Együttműködés, mindenki hozzájárul a munkához

**Reflexió és kritikai gondolkodás (20%)**

- A diákok képesek összekapcsolni a múltat a jelennel
- Nem csak a tényeket ismétlik, hanem saját gondolataikat is megfogalmazzák

**Alternatíva:** Ha több projektet készítenek a diákok, akkor egymást is értékelhetik (pl. egy 1-5 skálán különböző szempontok alapján).

Az összegzés lehet egy egyszerű százalékos értékelés vagy osztályzatra átváltott pontszám.

## ÖSSZEGZÉS:

Ha egy egyszerűbb órát tartok, akkor **az órai aktivitás és egy rövid összegző feladat** elegendő.

Ha **projektalapú tanulást** végzek akkor egy **részletesebb pontozási rendszer** segít az értékelésben.

**Diákok bevonása** az értékelésbe segíthet a motiváció növelésében (önértékelés, társértékelés).

Így a tanulók nemcsak megtanulják a tényeket, hanem önálló véleményt is alkothatnak, és kritikusan gondolkodhatnak a történelmi eseményekről.

Personalizzazione

Az osztályban a Sajátos Nevelési Igényű és a Tanulási nehézséggek küzdő tanulóknak több tanári magyarázatot illetve tantárgyi megsegítést nyújtok. Térkép magyarázatnál például melléjük állok velük együtt nézem, mutatom.

Feladatok megoldásánál majd a számonkérésnél többletidő biztosítása. Hosszabb felkészülési idő biztosítása; Egyszerűsített feladatsorok;

Compiti a casa, attività di progetto

Forráselemzések kiadása; Diagrammok leolvasása; Térképek elemzése, illetve gyakorlásképp vaktérkép használata.

Materie generali
történelem és társadalmi ismeretek